

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/2/2017
Identifikačné číslo spisu: 1014201469
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1014201469.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci žalobkyne: E. C., bytom Q. J. 7, Q. J., zastúpenej: JUDr. Patrik HOLINGA s.r.o., Hlavná 25, Košice, proti žalovanému: Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Kutuzovova 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SEĽUZ-27-23-2/2014-OdSP zo dňa 27.6.2014, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S 188/2014-103 zo dňa 8. júla 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S 188/2014-103 zo dňa 8. júla 2016 z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.
Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom č. k. 6S 188/2014-103 zo dňa 8. júla 2016 podľa § 191 ods. 1 písm. d/, e/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len S.s.p.) rozhodnutie žalovaného č. SEĽUZ-27-23-2/2014-OdSP zo dňa 27.06.2014 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalobkyni proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania, o výške ktorej rozhodne správny súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že krajský súd mal preukázané, že žalovaný napadnutým rozhodnutím Č.: SEĽUZ-27-23-2/2014-OdSP zo dňa 27.06.2014 (ďalej len napadnuté rozhodnutie) zamietol odvolanie žalobkyne proti rozhodnutiu Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia (ďalej len VÚSZ) Č. p. VÚSZ-454075508154-45/2014 zo dňa 25.02.2014 a prvostupňové správne rozhodnutie potvrdil. Rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu - Vojenského úradu sociálneho

zabezpečenia Č. p. VÚSZ-454075508154-45/2014 zo dňa 25.02.2014 žalobkyni nebol priznaný vdovský výsluhový dôchodok.

3. Krajský súd z pripojeného administratívneho spisu oboch správnych orgánov zistil, že slob. O. bol vyslaný dňom 23.05.2008 na plnenie úloh mimo územia Slovenskej republiky vo vojenskej operácii OSN UNFICYP na Cypre a dňa 05.10.2008 počas vykonávania športového potápania (šnorchlovania) utrpel smrteľný úraz. V Zázname o úraze profesionálneho vojaka alebo vojaka prípravnej služby z 10.10.2008 č. p.: SLOVCON-56/15-1/2008 jeho priamy nadriadený kpt. Ing. E. R., náčelník štábu sektorového veliteľstva SLOVCON, INFICYP odporučil uznať úraz za služobný podľa § 29 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 328/2002 Z. z.), pretože úraz bol spôsobený pre výkon štátnej služby vzhľadom k tomu, že zranený (slob. C.) sa dostal na uvedené miesto ako vodič veliteľa kontingentu pri plnení služobnej úlohy. Rovnaké závery obsahovala aj Správa o vyšetrení služobného úrazu z 10.10.2008, č. p.: SLOVCON-56/15-2/2008, v ktorej úrazová komisia úraz kvalifikovala ako služobný, spôsobený pre výkon štátnej služby. K totožnému záveru dospela úrazová komisia tiež v Doplnení údajov v súvislosti s úrazovou dokumentáciou slob. C. zo dňa 14.12.2008. Posudková komisia sociálneho zabezpečenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia so sídlom v Bratislave v Zápisnici o rokovaní zo dňa 06.08.2009 č.: 08/2009 konštatovala, že úmrtie slob. C. nenastalo v dôsledku služobného úrazu alebo choroby z povolania, pretože v čase smrti neplnil ani funkčné povinnosti, ani rozkazy veliteľa. Úloha stanovená veliteľom bola doviest' služobný automobil na miesto a dosiahnutím tohto cieľa bola táto úloha čiastkovo splnená. Iné aktivity posudzovanému neboli dané ani funkčnými podmienkami, ani rozkazom veliteľa. Posudková komisia neakceptovala záver úrazovej komisie z toho dôvodu, že výkon služby vojaka je ohraničený funkčnými povinnosťami vojaka a rozkazmi vydanými jeho veliteľom. V čase vzniku smrteľného úrazu manžel žalobkyne nevykonával činnosť, ktorá by bola spresnená buď funkčnými povinnosťami alebo rozkazom veliteľa. Výkon jeho služby skončil dosiahnutím cieľa (dovezenie veliteľa na stanovené miesto). Preto podľa posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia nebolo možné akceptovať záver úrazovej komisie. Na základe zápisnice komisie sociálneho zabezpečenia VÚSZ (č. 08/2009 z 06.08.2009) bolo následne vydané prvostupňové rozhodnutie Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia č. 65407041125210/8 zo dňa 07.08.2009, ktorým žalobkyni nebol priznaný vdovský výsluhový dôchodok. Toto rozhodnutie bolo následne potvrdené rozhodnutím žalovaného č. KaVSÚ-8-51-10/2009 zo dňa 12.10.2009, ktoré následne žalobkyňa napadla žalobou na súde, pričom jej žaloba bola najskôr rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/101/2010-51 zo dňa 08.07.2011 zamietnutá, avšak v odvolacom konaní Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 9Sžso/80/2011 zo dňa 26.09.2012 zmenil prvostupňový rozsudok tak, že rozhodnutie žalovaného č. KaVSÚ-8-51-10/2009 zo dňa 12.10.2009, ako aj rozhodnutie Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia zo dňa 07.08.2009 č. 65407041125210/8 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, a to z dôvodu, že skutkový stav nepovažoval za dostatočne zistený, pretože neboli dostatočne ozrejmene a posúdené individuálne okolnosti daného prípadu tak, aby bolo možné bez akýchkoľvek pochybností naň aplikovať príslušné právne predpisy. Predovšetkým neboli zohľadnené špecifiká charakteru a miesta výkonu služby, v ktorej platilo pravidlo 24/7, čo vyplývalo aj z denného poriadku vydaného ako príloha č. 1 k Rozkazu veliteľa SLOVCONU č. 53/2008. Podľa vyjadrenia veliteľa C. manžel žalobkyne ako vodič veliteľa kontingentu dostal v daný deň odpoľudnia jedinou úlohu, a to doviezť ho na pobrežie. Zo spisu však nebolo zrejmé, a správne orgány túto skutočnosť nepreverovali a neskúmali, či mal manžel žalobkyne ako vodič povinnosť na veliteľa čakať, keďže sa dalo predpokladať, že ho bolo potrebné aj zaviesť naspäť do tábora. Nebolo možné preto bez akýchkoľvek pochybností konštatovať, že sa služobná úloha manžela žalobkyne dovedením veliteľa na pobrežie v ten deň úplne skončila, a to nielen čiastkovo. Pokiaľ bol manžel žalobkyne povinný čakať na veliteľa a doviezť ho späť do tábora, činnosť, ktorú vykonával v čase úrazu, bolo potrebné považovať za činnosť, ktorá bola vykonávaná počas prestávky v službe. Vzhľadom na podmienky v priestore výkonu služby bolo možné, že šnorchlovanie, príp. plávanie alebo potápanie, boli činnosťami obvyklými v čase prestávok v službe u vodičov, napr. počas čakania na veliteľa. Ak by došlo k úraze za takýchto okolností, už by bolo potrebné kvalifikovať úraz ako služobný. Uvedené skutočnosti však vôbec správne orgány neskúmali, a preto nebolo možné bez ďalšieho uzavrieť, že manžel žalobkyne neutrpel služobný úraz. Po vrátení veci na ďalšie konanie bolo vo veci doplnené dokazovanie a vykonané zasadnutie na prešetrenie mimoriadnej udalosti z 05.10.2008, ktorého

sa zúčastnil Ing. C.. Tento na zasadnutí uviedol, že dňa 04.10.2008 slob. C. vydal pokyn k vykonaniu jazdy, avšak nevydal mu pokyn, aby sa spoločne s ním z hľadiska bezpečnosti zúčastnil na potápaní, resp. šnorchlovaní. Ing. C. ďalej vypovedal, že úlohou slob. C. bolo odviezť ho z bodu „A“ do bodu „B“. To, že v rámci rekreačnej činnosti vykonával plávanie alebo šnorchlovanie bolo jeho osobné rozhodnutie. V daný deň po tom, ako ho doviezol na miesto určenia mu povedal: „Som tu do tretej (popoludní), potom pôjdeme. Máš voľno“. Na otázku, či sa spolu potápali, resp. šnorchlovali už pred dňom úmrtia slob. C., odpovedal Ing. C., že niekoľkokrát. Na otázku, prečo nebol uzatvorený jazdný rozkaz po príchode na miesto potápania - Konos Bay, ale až večer po príchode do Famagusty, Ing. C. odpovedal, že každý vodič za vozidlo a vypisovanie jazdného rozkazu zodpovedal sám. Po príchode na miesto Konos Bay malo byť ukončenie jazdy zapísané do jazdného rozkazu, toto však slob. C. nevykonával. Nebolo jeho povinnosťou chodiť s ním, ak by mu to nenariadil, čo sa nestalo. Jeho služobnou povinnosťou bolo len vykonať (pravdepodobne „jazdu“ - pozn. súdu). Ing. C. zopakoval, že slob. C. mal voľno do 15.00 hod. Podľa UNFICYP STANDING OPERATING PROCEDURES/SECTION 1/VEHICULAR TRANSPORT, ktoré stanovujú používanie vozidiel v operácii UNFICYP, rozoznávajú sa tri rôzne spôsoby označenia jazdy motorovým vozidlom: tzv. duty jazda, ktorá sa vykonávala pri plnení operačných úloh a pri plnení rozkazov nadriadených. Ďalším možným spôsobom používania služobného vozidla bola jazda typu welfare. Táto sa realizovala pri mimopracovných aktivitách hlavne počas víkendov, sviatkov či v čase osobného voľna vojakov. Posledným možným spôsobom jazdy bola jazda typu liberty. Táto bola podobného typu ako jazda welfare, avšak nebola zadarmo. Prvostupňový správny orgán preskúmal aj opis funkčnej náplne profesionálnych vojakov vykonávajúcich funkciu „starší vodič (L10)/Sektorové veliteľstvo/Jednotka MS OSN-UNFICYP/Generálny štáb/Ozbrojené sily SR“, z ktorých vodičovi vyplývali okrem iných povinnosť dodržiavať nariadenia, miestne zákony a zákony platné v SR a plniť pokyny veliteľa SLOVCON a adjuťanta.

4. Krajský súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný na konanie vo veci (§ 10, § 11 ods. 1 S.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo na nariadenom pojednávaní konanom v neprítomnosti riadne predvolanej (ospravedlnenej) žalobkyne v súlade s § 114 S.s.p. a dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a zistenie skutkového stavu bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci.

5. Krajský súd poukazom na právnu úpravu ustanovenú v § 29 ods. 1 a 2 zákona č. 328/2002 Z. z. v spojení s § 87 ods. 1 písm. e/ a § 46 tohto zákona, ktorú citoval, konštatoval, že v dôsledku rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v predmetnej veci bol žalovaný viazaný v tomto rozhodnutí vysloveným právnym názorom súdu a bolo jeho povinnosťou vykonať dokazovanie v otázke povinnosti slob. C. čakať na veliteľa v danej situácii, pričom po spochybnení dôveryhodnosti výpovede veliteľa Ing. C. bolo tiež povinnosťou správneho orgánu vykonávať ďalšie dokazovanie nad rámec jeho výpovede, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že predchádzajúce správne rozhodnutie bolo pre nedostatočné zistenie skutkového stavu súdom zrušené. Bolo tak potrebné vykonať dokazovanie, napr. v súvislosti s predchádzajúcimi uskutočnenými jazdami slob. C. a veliteľa Ing. C. na cyperské pobrežie, vykonanými za účelom potápania. Triptickety o daných jazdách, boli spôsobilé preukázať, ako bol odvoz na miesto potápania a späť obvykle vykonávaný pri iných takýchto jazdách - či sa vodič po dopravení veliteľa na pobrežie vracal do kasárni, alebo naňho čakal na pobreží, a teda čas čakania by bolo možné potom kvalifikovať ako prestávku v službe. Na tomto mieste súd ešte uvádza, že nesúhlasí s argumentáciou žalovaného ohľadne prestávky v práci, ktorá má podľa jeho tvrdenia byť vymedzená jednak časovo - 30 minút - a jednak účelom - jedenie a odpočinok. Zákonník práce vo svojom § 91 ods. 1 síce stanovuje zamestnávateľovi povinnosť poskytnúť zamestnancovi, ktorého pracovná zmena je dlhšia ako 6 hodín prestávku na odpočinok a jedenie v trvaní 30 minút, z daného však nemožno vyvodit', že by toto ustanovenie vymedzovalo prestávku v práci, resp. prestávku v službe konečným spôsobom, a žiadne iné prestávky v práci/ službe platné právo nepripúšťalo. O tom, že v danom prípade, ak mal slob. C. povinnosť čakať na veliteľa, išlo o „prestávku v službe“ už ustálil Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 7Sžso/80/2011 zo dňa 31.07.2012.

6. Krajský súd ďalej poukázal na skutočnosť, že zo žiadnej výpovede Ing. C. nevyplývalo, že by slob. C.

mal povinnosť po jeho dopravení na pobrežie vrátiť sa na čas do 15.00 hod. do kasárni.

7. Podľa názoru krajského súdu sa správne orgány v napadnutom a ani v prvostupňovom rozhodnutí nevysporiadali s protichodnými závermi vyplývajúcimi zo Záznamu o úraze profesionálneho vojaka alebo vojaka prípravnej služby z 10.10.2008 č. p.: SLOVCON-56/15-1/2008 a Správy o vyšetrení služobného úrazu z 10.10.2008, č. p.: SLOVCON-56/15-2/2008, kedy priamy nadriadený slob. C. kpt. Ing. E. R., náčelník štábu sektorového veliteľstva SLOVCON, INFICYP odporučil uznať úraz za služobný podľa § 29 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z., keďže úraz bol spôsobený pre výkon štátnej služby vzhľadom k tomu, že zranený sa dostal na uvedené miesto ako vodič veliteľa kontingentu pri plnení služobnej úlohy a Zápisnice o rokovaní zo 06.08.2009 č.: 08/2009, v ktorej Posudková komisia sociálneho zabezpečenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia konštatovala, že úmrtie slob. C. nenastalo v dôsledku služobného úrazu alebo choroby z povolania, pretože v čase smrti neplnil ani funkčné povinnosti ani rozkazy veliteľa. Pokiaľ podklady pre vydanie rozhodnutia vedú k protichodným záverom, je správny orgán povinný nezrovnalosti dokazovaním odstrániť a nie sa bez ďalšieho prikloniť k jednému dôkazu a s druhým sa nevysporiadať. V prejednávanej veci krajský súd súčasne vyslovil názor, že odôvodnenie rozhodnutia žalovaného neposkytuje dostatočný základ na jeho vecné preskúmanie. Skutočnosti, ku ktorým správny orgán dospel na základe svojej zákonom povolenej voľnej úvahy, neboli v rozhodnutí dostatočne presvedčivo odôvodnené, keď v konaní nebolo nado všetku pochybnosť aj inými nepriamymi dôkazmi (Triptickety pri iných obdobných jazdách slob. C. a Ing. C.) potvrdené alebo vyvrátené tvrdenia Ing. C. o priebehu predmetnej jazdy a jeho vydaného rozkazu. Správne orgány vo svojich rozhodnutiach neodôvodnili, na základe akých iných dôkazov (okrem výpovede Ing. C.) dospeli k svojmu záveru. K výpovede veliteľa C. ako priameho svedka udalosti a zároveň nadriadeného nebohého, krajský súd uviedol, že je možné mať o jej dôveryhodnosti dôvodné pochybnosti, vzhľadom na okolnosti celého prípadu, keďže tento vo svojej výpovedi tvrdil, že pred odchodom v daný deň si nakladali veci na potápanie do auta, z čoho vyplýva, že potápania sa mal zúčastniť aj slob. C.. Preto bolo potrebné vykonanie aj iných dôkazov (Triptickety, výpovede iných členov misie majúcich vedomosť o takýchto jazdách veliteľa C. v iných prípadoch). Na rozdiel od prvostupňového správneho orgánu krajský súd mal za to, že vodič slob. C. bol povinný splniť rozkaz veliteľa C..

8. Krajský súd po oboznámení sa s priebehom doplneného dokazovania po vrátení veci súdom skonštatoval, že správne orgány sa nedostatočne venovali otázke, či činnosť manžela žalobkyne v čase smrteľnej nehody bola činnosťou obvyklou v čase prestávok v službe počas čakania vodičov na veliteľa. Skutočnosť, že šnorchlovanie nevyplýva z funkčnej náplne profesionálnych vojakov vykonávajúcich funkciu „starší vodič (L10)/Sektorové veliteľstvo/Jednotka MS OSN- UNFICYP/Generálny štáb/Ozbrojené sily SR“, je zrejmá už zo skutočnosti, že malo ísť o činnosť vykonávanú v čase prestávky v službe, a nie pri výkone služobných činností, preto súd považuje dokazovanie vykonané opisom funkčnej náplne profesionálnych vojakov vykonávajúcich funkciu starší vodič za nedostatočné. Žalobkyňa netvrdila, že k úrazu jej manžela malo prísť pri výkone ktorejkoľvek zo služobných činností, vymedzených vo funkčnej náplni, ale počas prestávky v službe, teda v čase dočasného prerušenia vykonávania služobných činností.

9. Vzhľadom na pochybenie žalovaného z hľadiska nedostatočne zisteného skutkového stavu pre zodpovedné posúdenie veci krajský súd uviedol, že námietku nesprávneho právneho posúdenia nebolo možné objektívne zodpovedať a toto bude možné až po doplnení dokazovania a riadnom zistení skutkového stavu veci a dôslednom odôvodnení rozhodnutia.

10. Krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je potrebné zrušiť podľa § 191 ods. 1 písm. d/ a e/ S.s.p. a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, v ktorom bude viazaný vysloveným právnym záverom súdu (§ 191 ods. 6 S.s.p.) a bude jeho povinnosťou vo veci doplniť dokazovanie v naznačenom smere, náležite zistiť skutkový stav a vydať riadne odôvodnené rozhodnutie.

11. O nároku na náhradu trov konania krajský súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 175 ods. 1 S.s.p. a vzhľadom na úspech v konaní žalobkyne priznal nárok na náhradu trov konania, poukazom na to, že podľa § 175 ods. 2 S.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

II.

Kasačná sťažnosť žalovaného

1. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu uvedeného v ust. § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p., keďže krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia. Navrhol, aby kasačný súd rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

2. V dôvodoch kasačnej sťažnosti sa žalovaný nestotožnil s argumentáciou a s názorom krajského súdu vysloveným v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Poukazuje na skutkové zistenia a právne závery krajského súdu a Najvyššieho súdu SR, konštatované v odôvodnení rozsudku sp. zn. 9Sžo/80/2011 uviedol, že trvá na tom, že neb. slob. C. v deň smrteľného úrazu nebol povinný na veliteľa čakať a v predmetnom čase nevykonával činnosť obvyklú počas prestávok v práci v misii na Cypre, a nevykonával ani činnosť obvykle vykonávanú profesionálnymi vojakmi v čase ich osobného voľna. Tvrdil, že k úmrtiu menovaného došlo v dôsledku jeho úrazu, nie však pri plnení služobných povinností a ani v priamej súvislosti s plnením služobných povinností, čo je základným predpokladom klasifikovania úrazu ako služobného podľa § 29 ods. 1, 2 zákona č. 328/2002 Z.z.. Mal za to, že v odvolacom konaní v intenciách názoru najvyššieho súdu bolo vykonané dokazovanie v dostatočnom rozsahu, náležite boli ozrejmene skutkové okolnosti predmetného úrazu a správne boli posúdené individuálne okolnosti úmrtia uvedeného profesionálneho vojaka, ktorý 05.10.2008 pri športovej rekreačnej činnosti zomrel na následky zranenia po zasiahnutí motorovým člnom, pričom v rámci rekreačného potápania túto činnosť nevykonával v záujme služby.

3. Ďalej uviedol, že žalovaný pri rozhodovaní o odvolaní žalobkyne za účelom zistenia skutkového stavu posudzoval aj iné Trip tickety, z ktorých vyvodil záver, že pri jazdách, či už „Duty“ alebo „Welfare“ alebo „Liberty“ vodiči vyznačovali dátum a čas výjazdu z bodu A, pri príchode do bodu B sa Trip ticket neuzatváral a až po návrate sa vyznačil čas príchodu do bodu A, stav tachometra a počet najjazdených kilometrov. Považoval za preukázané, že šnorchlovanie, prípadne plávanie alebo potápanie nie sú súčasťou, ktoré sú obvyklé v čase prestávok v službe vodičov, a to na základe týchto skutočností: - že priestor, kde došlo k smrteľnému úrazu slob. A. C. bol mimo nárazníkovej zóny misie OSN; oblasť pláže KONNOS BAY bola mimo priestoru zodpovednosti operácii UNFICYP; plánovaná rekreačná športová činnosť neb. A. C. vykonával mimo služobného času s veliteľom, a to na nechránenej časti mora 700 metrov vzdialenej od oblasti vyhradenej pre kúpajúcich, pričom sa potápali bez akýchkoľvek výstražných opatrení, slob. C., ani jeho veliteľ Ing. C. sa v tejto oblasti vôbec nemali nachádzať.

4. Žalovaný poukazuje na to, že úraz bol vyšetrovaný úrazovou komisiou Slovenského kontingentu SLOVCON UNFICYP na Cypre, ktorá bola zriadená ako poradný orgán veliteľa v súlade s ustanoveniami Smerníc Ministerstva obrany SR č. 3 z 08.02.2005 a jej závery, uviedol, že kvalifikácia úrazu slob. A. C. uvedená v zázname o úraze profesionálneho vojaka alebo vojaka prípravnej služby a v správe o vyšetrení služobného úrazu z 10.10.2008 ako úrazu služobného má len odporúčací a predbežný charakter na účely rozhodovania o vdovskom výsluhovom dôchodku alebo o sirotskom výsluhovom dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z.z.. Posúdenie toho, či úmrtie bolo dôsledkom služobného úrazu, patrí výhradne posudkovej komisii sociálneho zabezpečenia VÚSZ, ktorá s konečnou platnosťou rozhoduje o tom, či je úraz uznaný za služobný alebo nie. Trval na tom, že vodič slob. A. C. mal odvieť veliteľa z veliteľstva sektoru na pobrežie a za predpokladu, že by nedošlo k tragickej udalosti, mal ho odvieť späť do sektoru pôsobnosti, vodič teda plnil čiastkovú úlohu, a to odvoz veliteľa z miesta A do miesta B, potom mal osobné voľno a v dohodnutý čas by plnil opäť čiastkovo služobnú úlohu odvoz

veliteľa z miesta B do miesta A, čas od vystúpenia vodiča zo služobného vozidla nie je možné považovať za čas služobným, pretože štátnu službu už nevykonával ani neplnil žiadne služobné povinnosti.

5. Poukazom na záver vyslovený Najvyšším súdom SR v rozsudku 9Sžso 80/2011 z 26.09.2012 žalovaný uviedol, že aj keď v prípade misie ozbrojených síl SR na Cypre platí tzv. pravidlo 24/7, toto pravidlo neznamena, že profesionálni vojaci plnia služobné úlohy 24 hodín 7 dní v týždni; označenie 24/7 vyplýva z toho, že profesionálni vojaci sa na mieste misie na ostrove Cyprus nachádzajú 24 hodín denne 7 dní v týždni; po celé obdobie misie činnosť príslušníkov misie na Cypre sa v čase smrteľného úrazu slob. A. C. okrem zákona č. 346/2005 Z. z. spravovala aj Štandardnými operačnými postupmi (SOP) UNFICYP a Rozkazom veliteľa SLOVCON č. 53 z 30. septembra 2008, Prílohou č. 1 uvedeného rozkazu bol Denný poriadok, ktorý presne stanovoval pracovnú dobu, za prácu nadčas v súlade so SOP nenáležalo náhradné voľno a ani finančná kompenzácia. Zdôraznil, že aj vzhľadom na špecifickosť prostredia na misii má však profesionálny vojak v súlade s § 92 ods. 3 zákona č. 346/2005 Z.z. pri plnení úloh podľa odseku 1 nárok na ustanovený denný odpočinok, resp. na nepretržitý odpočinok v týždni podľa ustanovení Zákonníka práce. Vyslanie profesionálneho vojaka na plnenie úloh mimo územia Slovenskej republiky nie je teda spojené s povinnosťou počas celej doby trvania misie vykonávať nepretržitú štátnu službu teda v trvaní 24 hodín a 7 dní v týždni.

6. Upriamil pozornosť tiež na to, že z administratívneho spisu vyplýva nadštandardný vzťah medzi slob. A. C. a jeho veriteľom Ing. C., nebol to len vzťah veliteľ - vojak, keď z predloženého spisu vyplýva, že sa spolu chodili potápať a navštevovali miestne historické pamiatky, pričom si postupne vytvorili kamarátsky vzťah, preto tvrdenie žalobkyne, že v prípade nesplnenia údajného rozkazu, aby sa slob. C. zúčastnil na voľnočasovej aktivite kpt. C., bol by sankcionovaný alebo aj trestne stíhaný, považoval za zavádzajúce a špekulatívne. Poukázal na to, že záujem potápať slob. C. potvrdzuje skutočnosť, že pred odchodom zo základne naložil potápačskú výstroj aj pre seba. Žalovaný zdôraznil, že z výpovede veliteľa kontingentu Ing. C. vyplýva, že slob. C. určil len povinnosť priviezť ho na miesto potápania a neskôr o pätnástej hodine ho mal odíť odviezť, nekázal mu potápať sa spoločne s ním, dovezením na pobrežie sa činnosť neobohého ako vodiča skončila, iné úlohy mu veliteľ nevydal, rovnako mu neuložil povinnosť čakať, iba mu uviedol, že na mieste sa zdrží do pätnástej hodiny. Ďalej poukázal na to, že samotná tragická udalosť nastala 5. októbra 2008, teda v nedeľu a vtedajší veliteľ kontingentu Ing. C. sa v rámci svojho osobného voľna zúčastnil povolenej športovo rekreačnej činnosti potápania. Tiež dal do pozornosti, že ak sa slob. C. v čase osobného voľna zvykol potápať s kpt. C., bolo to dané okolnosťami konkrétneho prípadu a ich kamarátskym vzťahom, a nie tým, že by ako podriadený vojak bol povinný sprevádzať kpt. C. pri jeho voľnočasových aktivitách. V tejto súvislosti zdôraznil, že ani u profesionálnych vojakov - vodičov, na území Slovenskej republiky sa nepredpokladá a žiadny interný predpis im neukladá účasť na voľnočasových aktivitách ich veriteľov. Ďalej uviedol, že denný poriadok veliteľa SLOVCON, ktorý bol vydaný ako príloha č. 1 rozkazu veliteľa SLOVCON č. 53/2008, jednoznačne stanovoval pracovnú, resp. služobnou dobou vymedzenú časovým ohraničením pracovných hodín práce v pracovné dni a v sobotu, nedeľu a sviatky OSN, určoval podmienky vykonávania služobnej telesnej prípravy a povoľoval ďalší čas na športovanie v súlade so Stálymi operačnými pravidlami UNFICYP takto: „Ďalší čas na športovanie podľa SOP je povolený do 22.00 hod. po splnení všetkých povinností a operačných úloh, teda počas osobného voľna príslušníkov misie“. Zdôraznil, že po skončení služobného času s výnimkou pohotovosti môžu vykonávať všetky činnosti, ktoré im nie sú zakázané. Tvrdil, že veliteľ Ing. C. nedisponoval právomocou určovať slob. C. charakter a druh jeho činnosti v osobnom voľne a dokonca nebol oprávnený prikázať menovanému takúto činnosť, ani v služobnom čase počas plnenia služobných povinností, nakoľko takéto činnosti neboli uvedené v opise činnosti jeho funkcie. V opačnom prípade by sa mohol dopustiť naplnenia skutkovej podstaty trestného činu porušovania práv a chránených záujmov vojakov v zmysle Trestného zákona.

7. Žalovaný poukazom na právnu úpravu ustanovenú v § 88 a v § 191 ods. 1 zákona č. 346/2005 Z.z. v spojení s § 85 ods. 2, § 90 ods. 1 a § 91 ods. 1 Zákonníka práce a na skutkové okolnosti daného prípadu zdôraznil, že v prípade slob. C. nešlo a ani nemohlo ísť o činnosť počas prestávky v rámci služobnej zmeny, keď v predmetný deň dostal slob. C. jediný rozkaz, ktorý spočíval v povinnosti doviezť svojho veliteľa na pláž Konos Bay a po splnení tohto rozkazu veliteľ kpt. Ing. C. uviedol, že má

voľno, pričom spresnil, že o 15.00 hod. ho má odviezť naspäť, teda v predmetný deň uložil nebohému povinnosť čakať na neho so služobným vozidlom na mieste, kde sa rozhodol vykonávať športovo rekreačnú činnosť a súčasne mu neprikázal, aby sa išiel potápať s ním. Žalovaný nesúhlasil ani s argumentáciou krajského súdu vo vzťahu k výpovedi Ing. C. a k doplneniu dokazovania výpoveďou svedkov. Zdôraznil, že v osudný deň by vedeli skutočný priebeh udalostí opísať neb. O. C. a Ing. C., majúci za to že, ak v súčasnosti žije iba jeden svedok, nie je možné jeho výpoveď spochybňovať bez relevantných dôkazov.

8. Poukazom na právnu úpravu ustanovenú v čl. 2 ods. 2 ústavy v spojení s § 81 ods. 3, písm. b/, § 84 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z. a v spojení s § 1 ods. 1, 2, s § 32 ods. 1, 2, 3, s § 34 ods. 1, 2, 5, s § 46 a s § 47 správneho poriadku žalovaný uviedol, že spolu s VÚSZ pri rozhodovaní o priznaní vdovského výsluhového dôchodku postupovali ako štátne orgány viazané ústavou, ktoré môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon; oba subjekty postupovali striktné v súlade so správnym poriadkom v zmysle § 32 a § 33, pri svojom rozhodovaní vychádzali z dostupných dôkazov. Zdôraznil, že správny orgán môže odôvodnenie svojho rozhodnutia oprieť len o relevantné dôkazy, a nie o hypotetické závery a nepriame závery, na ktoré odkazuje Krajský súd v Bratislave v odôvodnení napadnutého rozsudku.

III.

Vyjadrenie žalobkyne ku kasačnej sťažnosti žalovaného

1. Žalobkyňa vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti žalovaného nepodala.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

1. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ v spojení s § 438 ods. 2 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podanej kasačnej sťažnosti žalovaného (§ 453 ods. 1 S.s.p.), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 S.s.p.) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovaného nie je dôvodná.

3. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/188/2014-103 zo dňa 8. júla 2017, ktorým krajský súd podľa § 191 ods. 1 písm. d/, e/ S.s.p. rozhodnutie žalovaného č. SELUZ-27-23-2/2014-OdSP zo dňa 27.06.2014 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Predmetom preskumavacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovaného č.: SELUZ-27-23-2/2014-OdSP zo dňa 27.06.2014, ktorým žalovaný odvolanie žalobkyne zamietol a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia Č. p. VÚSZ-454075508154-45/2014 zo dňa 25.02.2014. Uvedeným rozhodnutím žalobkyňa nebol priznaný vdovský výsluhový dôchodok.

5. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku krajského súdu najvyšší súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, na ktoré poukázal už krajský súd v

odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorých dôvodov ich neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

6. Najvyšší súd po vyhodnotení dôvodov uvedených v kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Aby pre účastníkov neopakoval známe skutočnosti, na zdôraznenie skutkovej a právnej správnosti záverov krajského súdu, najvyšší súd uvádza.

7. V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. (§ 2 ods. 1 S.s.p.)

8. Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania. (§ 5 ods. 2 S.s.p.)

9. Správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.(§ 177 ods. 1 S.s.p.)

10. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 177 a nasl. S.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi, a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

11. Správny súd vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy, ak tento zákon neustanovuje inak. Správny súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia alebo na rozhodnutie vo veci. (§ 119 S.s.p.)

12. Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.(§ 135 ods. 1 S.s.p.) .

13. Správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverenú právomoc a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi.

VI.

Právne posúdenie kasačným súdom

1. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

2. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho

právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu s prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok.

3. Ústavný súd SR princíp materiálneho právneho štátu prezentoval v právnom názore: „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasť okrem iných stelesnené princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodit' z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôkaz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorými boli priznané“ (ÚS 17/1999, Nález z 22. septembra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 365; zhodne I.ÚS 44/1999, Nález z 13. októbra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 382, I.ÚS 10/98)“. (I.ÚS 54/02. Nález z 13. novembra 2002. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 2002 - II. polrok, s. 750, Nález Ústavného súdu SR č. PL. ÚS 22/06). Judikatúra ústavného súdu tiež kladie dôraz, že v súlade s čl. 1 ods. 1 ústavy s uplatňovaním princípu právnej istoty v právom štáte sa spája požiadavka všeobecnosti, platnosti, trvácnosti, stability, racionálnosti a spravodlivého obsahu právnych noriem; medzi ústavné princípy vlastné právnomu štátu patrí aj zákaz svojvôle v činnosti štátnych orgánov, ako aj zásada primeranosti, resp. proporcionality (m. m. PL. ÚS 1/04).

4. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

5. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

6. Z uvedeného článku ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

7. Podľa § 29 ods. 1, 2, 3 zákona č. 328/2002 Z. z. v znení účinnom v čase úrazu za služobný úraz sa na účely tohto zákona považuje poškodenie zdravia alebo smrť policajta alebo profesionálneho vojaka spôsobené nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov a) pri výkone služobných činností vyplývajúcich zo služobného zaradenia policajta alebo profesionálneho vojaka, pri činnosti vykonávanej na príkaz, pokyn alebo rozkaz nadriadeného alebo pri činnosti, ktorá je obvyklá pri plnení služobných úloh vrátane činnosti v čase prestávok v službe, b) pri činnosti, ktorá sa vykonáva v záujme služby alebo s cieľom chrániť záujem služby, bez ohľadu na to, z akého podnetu policajt alebo profesionálny vojak túto činnosť vykonáva, c) v dôsledku konania alebo opomenutia inej osoby, ak dôvodom takého konania alebo opomenutia je príslušnosť policajta k Policajnému zboru, Hasičskému a záchrannému zboru, Horskej záchrannej službe, Slovenskej informačnej službe, Národnému bezpečnostnému úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polícii alebo k colnému riaditeľstvu, alebo príslušnosť profesionálneho vojaka k ozbrojeným silám, alebo činnosť, ktorú policajt alebo profesionálny vojak vykonáva alebo vykonával v záujme služby alebo s cieľom chrániť záujem služby, d) počas cesty z miesta, kde sa policajt alebo profesionálny vojak zdržiava mimo výkonu služby, namiesto výkonu služby, ak sa táto činnosť vykonáva s cieľom dostaviť sa na miesto výkonu

služby, ak bol na výkon služby mimoriadne povoláný, a späť, e) pri činnosti, ktorú policajt alebo profesionálny vojak vykonáva vo verejnom záujme alebo v záujme ochrany života, zdravia alebo majetku.

Ako služobný úraz sa posudzuje aj úraz, ktorý policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby utrpel pre výkon služby.

Za úraz vzniknutý pri výkone služby alebo v súvislosti s ním sa nepovažuje úraz, ktorý policajt, profesionálny vojak alebo vojak prípravnej služby utrpel za okolností uvedených v § 7 ods. 3, aj keď sú inak splnené podmienky uvedené v odseku 1.

8. Podľa § 7 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. v znení účinnom v čase úrazu policajt alebo profesionálny vojak, ktorý si dočasnú neschopnosť spôsobí a) v dôsledku požitia alkoholických nápojov, omamných látok alebo psychotropných látok, b) pri spáchaní úmyselného trestného činu, c) sebapoškodením, má od prvého dňa takejto neschopnosti nárok na nemocenské vo výške polovice sumy nemocenského podľa § 8; nárok na nemocenské trvá najdlhšie do skončenia podpornej doby.

9. Odvolací súd po preskúmaní žalobou napadnutých rozhodnutí správnych orgánov oboch stupňov mal preukázať, že správny orgán prvého stupňa ako aj žalovaný správny orgán v preskúmvanej veci nepostupovali v intenciách citovanej právnej úpravy, vo veci nezistili správne skutkový stav a zo skutkových okolností nevyvodili správny právny záver, a preto ich rozhodnutia nie je možné považovať za skutkovo a právne správne. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa postupoval v súlade so zákonom, pokiaľ žalobe vyhovel a v súlade s § 191 ods. 1 písm. d/, e/ S.s.p. rozhodnutie žalovaného č. SELUZ-27-23-2/2014-OdSP zo dňa 27.06.2014 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. Krajský súd správne konštatoval, že v dôsledku rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v predmetnej veci bol žalovaný viazaný v tomto rozhodnutí vysloveným právnym názorom súdu a bolo jeho povinnosťou vykonať dokazovanie v otázke povinnosti slob. C. čakať na veliteľa v danej situácii, pričom po spochybnení dôveryhodnosti výpovede veliteľa Ing. C. bolo tiež povinnosťou správneho orgánu vykonávať ďalšie dokazovanie nad rámec jeho výpovede, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že predchádzajúce správne rozhodnutie bolo pre nedostatočné zistenie skutkového stavu súdom zrušené. Bolo tak potrebné vykonať dokazovanie napr. v súvislosti s predchádzajúcimi uskutočnenými jazdami slob. C. a veliteľa Ing. C. na cyperské pobrežie, vykonanými za účelom potápania. Trip tickety o daných jazdách, boli spôsobilé preukázať, ako bol odvoz na miesto potápania a späť obvykle vykonávaný pri iných takýchto jazdách - či sa vodič po dopravení veliteľa na pobrežie vracal do kasárni, alebo naňho čakal na pobreží, a teda čas čakania by bolo možné potom kvalifikovať ako prestávku v službe, v ktorej súvislosti tiež poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžso/80/2011 zo dňa 31.07.2012.

11. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe potvrdil, že po zrušení vydaného prvostupňového rozhodnutia č. 654070411252210/8 zo dňa 07.08.2009 Najvyšším súdom Slovenskej republiky správne orgány vo veci konajúce doplnili dôkazy o Opis činností vyplývajúcich z funkcie starší vodič s hodnosťou slobodník č. SLOVCON-5-76/2012 zo dňa 29.03.2012, Opis činností vyplývajúcich z funkcie starší vodič s hodnosťou slobodník č. SLOVCON-8-104/2013 z 27.03.2013, celú vyšetrovaciu dokumentáciu týkajúcu sa vyšetrovania úrazu slob. C., Správu o udalostiach č. 127/025/08 zo dňa 06.10.2008, z augusta 2009, z februára 2010 a z 19.12.2012. VÚSZ si tiež zaobstaral Pravidlá premávky rýchlych motorových člnov z r. 2009, UNIFICYP DRIVERS HANDBOOK, rozkaz veliteľa SLOVCON č. 53/2008 zo dňa 30.09.2008 s prílohami a ďalšou dokumentáciou súvisiacou s predmetnou nehodou a stanoviská príslušných organizačných zložiek Generálneho štábu ozbrojených síl Slovenskej republiky. Zotrval na názore, že z opisov činností nevyplývalo, že by u starších vodičov bolo obvyklou činnosťou plnenie úloh spojených s potápaním, šnorchlovaním a kúpaním sa v mori.

12. Najvyšší súd zhodne ako krajský súd konštatuje, že žalovaný síce doplnil dokazovanie, avšak dokazovanie nevykonával v intenciách názoru vysloveného v odôvodnení zrušujúceho rozsudku najvyššieho súdu. Povinnosťou žalovaného bolo vykonať dokazovanie na ozrejmenie konkrétnych

okolností predmetného úrazu a za tým účelom predložiť Trip tickety pri iných obdobných jazdách slob. C. a Ing. C., vykonať výpovede iných členov misie majúcich vedomosť o takýchto jazdách veliteľa C. v iných prípadoch, ako aj vykonať aj iné dôkazy na zistenie skutočného stavu veci. Vychádzajúc zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu žalovaný dokazovanie vo smere naznačenom v uvedenom predchádzajúcom rozsudku najvyššieho súdu nevykonával. Pokiaľ žalovaný v ďalšom konaní nepostupoval v intenciách zrušujúceho rozhodnutia správneho súdu, táto skutočnosť sama o sebe môže mať za následok nezákonnosť správneho rozhodnutia.

13. Dôkazy vykonané žalovaným po zrušení predchádzajúceho jeho rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie nemajú výpovednú hodnotu ku konkrétnym okolnostiam predmetného úrazu. Opis činností starších vodičov a ďalšie predložené dôkazy nie sú dôkazom o tom, za akých okolností v danom prípade k úrazu došlo. Najvyšší súd súhlasí s tvrdením žalovaného, že v osudný deň by vedeli skutočný priebeh udalostí opísať neb. O. C. a Ing. C., majúci za to že, ak v súčasnosti žije iba jeden svedok, nie je možné jeho výpoveď spochybňovať bez relevantných dôkazov. Dôkazom o tom, že výpoveď Ing. C. nie je možné považovať za vierohodnú sú skutočnosti, že Ing. C. porušil svoje služobné povinnosti, keď sa vodičom neb. slob. A. C. nechal odvieť mimo nárazníkovej zóny misie OSN, keďže oblasť pláže KONNOS BAY, kde došlo k predmetnému smrteľnému úrazu, bola mimo priestoru zodpovednosti operácii UNFICYP; Ing. C. vo výpovedi síce tvrdil, že neb. slob. A. C. nedal príkaz potápať sa s ním a v inej časti výpovede potvrdil, že potápanie musia vykonávať aspoň dvaja. Už samotné tieto skutočnosti potvrdzujú nevierohodnosť jeho výpovede za účelom vyvinenia, resp. zníženia jeho zodpovednosti za tragickú nehodu jeho podriadeného. Podľa názoru najvyššieho súdu práve tvrdenie samotného žalovaného o nadštandardnom vzťahu medzi slob. A. C. a jeho veliteľom Ing. C., že nebol to len vzťah veliteľ - vojak, ale postupne si vytvorili kamarátsky vzťah a spolu chodili sa potápať a navštevovali miestne historické pamiatky, potvrdzuje, že v danom prípade bolo obvyklou činnosťou, že slob. C. svojho veliteľa (Ing. C.) i vo voľnom čase sprevádzal na jeho športovú činnosť, ktorá skutočnosť je základným predpokladom pre posúdenie smrteľného úrazu slob. C. ako služobný úraz. Žalovaný ďalej potvrdil, že pri posudzovaní aj iných Trip ticketov zistil, že pri jazdách či už „Duty“ alebo „Welfare“ alebo „Liberty“ vodiči vyznačovali dátum a čas výjazdu z bodu A, pri príchode do bodu B sa Trip ticket neuzatváral a až po návrate sa vyznačil čas príchodu do bodu A, stav tachometra a počet najjazdených kilometrov. Skutkové zistenia súčasne potvrdzujú, že slob. C. v osudný deň jazdu vozidlom na pláž vykonával na príkaz svojho veliteľa a mal ho odvieť späť, teda vykonával služobnú cestu na základe pokynu svojho nadriadeného a pokiaľ by nedošlo k úrazu, služobný príkaz by doplnil až po návrate. Samotná táto skutočnosť preukazuje, že neb. slob. C. v osudný deň vykonával služobnú jazdu na príkaz svojho veliteľa, teda plnil služobné povinnosti, súčasťou ktorých je aj čakanie vodiča na veliteľa. Sporným však ostáva, či v čase čakania na veliteľa nekonal svojvoľne v rozpore s predpismi misie, resp. s príkazom veliteľa. Pre zodpovedanie na túto spornú otázku bolo povinnosťou žalovaného v intenciách názoru najvyššieho súdu vysloveného v zrušujúcom rozsudku doplniť dokazovanie.

14. Najvyšší súd a ani krajský súd nijak nespochybňujú, že posúdenie úmrtia dôsledkom úrazu patrí výhradne posudkovej komisii sociálneho zabezpečenia VÚSZ, ktorá s konečnou platnosťou rozhoduje o tom, či je úraz uznaný za služobný alebo nie a vyšetrovanie úrazu úrazovou komisiou Slovenského kontingentu SLOVCON UNFICYP na Cypre, ktorá bola zriadená ako poradný orgán veliteľa v súlade s ustanoveniami Smerníc Ministerstva obrany SR č. 3 z 08.02.2005 a jej závery, uvedené v zázname o úraze profesionálneho vojaka alebo vojaka prípravnej služby a v správe o vyšetrení služobného úrazu z 10.10.2008 ako úrazu služobného, má len odporúčací a predbežný charakter na účely rozhodovania o vdovskom výsluhovom dôchodku alebo o sirotskom výsluhovom dôchodku podľa zákona 328/2002 Z.z.. Najvyšší súd zhodne s názorom krajského súdu konštatuje, že pokiaľ posudková komisia sociálneho zabezpečenia VÚSZ sa odkloní od kvalifikovania úrazu vo vzťahu k uplatňovaným dávkam od názoru svojho poradného orgánu, ktorý úraz vyšetroval, je jej povinnosťou v dôvodoch svojho posúdenia aj náležite uviesť dôvody, pre ktoré úraz nepovažuje za služobný, pretože záznam o úraze profesionálneho vojaka a správa o vyšetrení služobného úrazu z 10.10.2008 sú dôkazy, ktoré nie je možné opomenúť. Vzhľadom k uvedenému pokiaľ žalovaný tvrdil, že správny orgán môže odôvodnenie svojho rozhodnutia oprieť len o relevantné dôkazy, a nie o hypotetické závery a nepriame závery, týmto sa doposiaľ neriadil, keď vo veci nevykonával dokazovanie v takom rozsahu, aby spôsobom vylučujúcim

akékoľvek pochybnosti ustálil, či smrteľný úraz neb. slob. A. C. je alebo nie je úrazom služobným.

15. Z dôvodov uvedených vyššie, ak žalovaný v dôvodoch kasačnej sťažnosti namietal, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.), nesúhlasiac so skutkovými a právnymi závermi krajského súdu, kasačný súd dospel k záveru o nedôvodnosti uvedenej kasačnej námietky. Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu a konania mu predchádzajúceho, kasačný súd mal v danej veci preukázané, že krajský súd v procese súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného postupoval v súlade s právnou úpravou ustanovenou v druhej a tretej časti Správneho súdneho poriadku, náležite preskúmal zákonnosť rozhodnutia žalovaného a postup mu predchádzajúci v rozsahu žalobných dôvodov a v odôvodnení napadnutého rozsudku sa tiež náležite vysporiadal so zásadnými žalobnými námietkami. Kasačný súd dospel k zhodnému záveru ako krajský súd, že žalobné námietky žalobkyne boli spôsobilé zvrátiť posúdenie zisteného skutkového stavu veci, podmieňujúce zrušenie rozhodnutia žalovaného a vrátenie veci na ďalšie konanie. Kasačnú námietku žalovaného proti rozsudku krajského súdu preto kasačný súd vyhodnotil ako nedôvodnú, ktorá nemohla mať za následok úspešnosť jeho kasačnej sťažnosti.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti kasačný súd kasačnú sťažnosť žalovaného podľa ust. § 461 S.s.p ako nedôvodnú zamietol.

17. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd v zmysle § 467 ods. 1 v spojení s § 167 a s § 168 S.s.p. tak, že účastníkom nárok na náhradu trov tohto konania nepriznal, a to z dôvodu, že žalobkyňa v tomto konaní trovy nevznikli a ani si ich náhradu neuplatnila a žalovaný bol v tomto konaní neúspešný.

18. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.